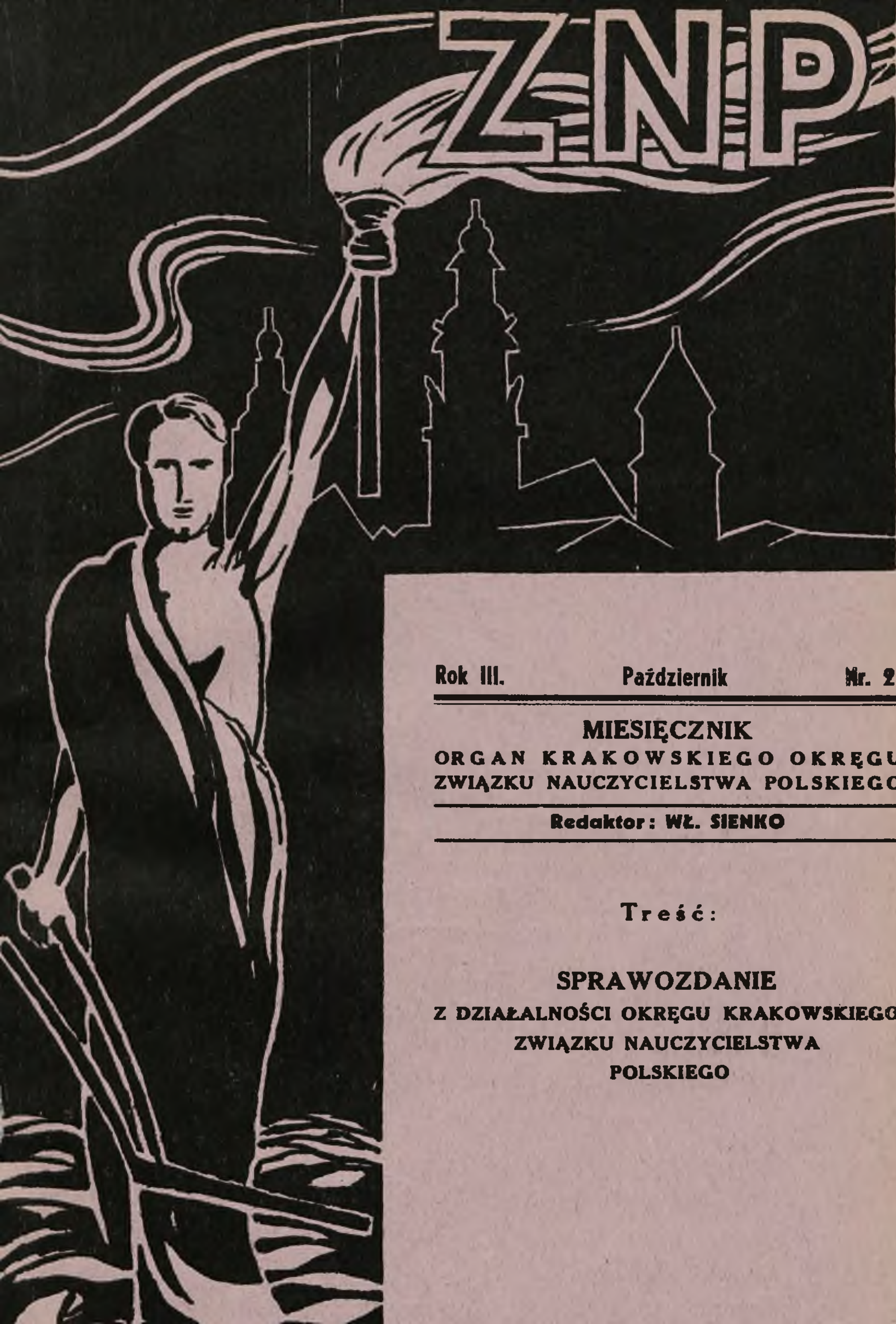

Z.N.P
Rok III.
Październik
Nr. 2.
MIESIĘCZNIK
ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO
Redaktor: WŁ. SIENKO
Treść:
SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI OKRĘGU KRAKOWSKIEGO
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA
POLSKIEGO

Ogłoszenie.

Oddział Zw. N. P. w Krakowie wydał wzorce gimnastyczne dla klas III, IV, V, VI, VII dziewcząt i chłopców Nr. 1 i Nr. 2.

Wzorce te są dostosowane do klas szkolnych, sal gimnastycznych, boisk, a obejmują równocześnie przedlekcyjne ćwiczenia 10-minutowe.

Programy te opierają się na najnowszych programach ministerjalnych.

Komplet, obejmujący 21 arkuszy druku, kosztuje Zł. 1·50 (plus porto).

Dalsza część wzorców gimnastycznych ukaże się z końcem października b. r.

Zgłoszenia przyjmuje Oddział Zw. N. P. Kraków, Rynek Gł. 29, II. p., Tel. 177-11, Konto czekowe P. K. O. 400.769.

Oddział Zw. N. P. w Krakowie wyda w krótkim terminie programy szczegółowe do wszystkich przedmiotów dla wszystkich klas.

Zgłoszenia przyjmuje Oddział Zw. N. P. Kraków.

Rok III. Październik 1934 Nr. 2.

MIESIĘCZNIK

ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redaktor Wł. Sienko:

Sprawozdanie

z działalności Okręgu krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W roku b. Okręg krakowski (dawniej komisja Z. Gł.) kończy piętnastolecie swojej działalności na terenie wojew. krakowskiego z tem, że w najbliższym czasie rozpocznie działalność całkowitą i na terenie wojew. kieleckiego. Oba województwa, posiadające odrębne Okręgi związkowe, połączą się w jeden Okręg krakowski pokrywający się z terenem kuratoryjnego krakowskiego Okręgu szkolnego.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć starszym związkowcom a i młodszej generacji nauczycielskiej kilka dat i faktów z piętnastoletniej działalności tej wyższej komórki organizacyjnej, która powstała na miejscu Zarządu Głównego, przenoszącego swą siedzibę z Krakowa do Warszawy.

Utworzona uchwałą Zarządu Gł. Komisja krakowska odbyła 26 kwietnia 1919 r. pierwsze swe posiedzenie pod przewodnictwem prezesa Związku Senatora Stanisława Nowaka, który równocześnie objął przewodnictwo Komisji. Członkami tejże Komisji byli kol. Baścik Michał, Dobrowolska Anna sekret., ś. p. Drozdowski Karol, Grabowiecki Leon, Müller Eugenjusz, Patyna Leon, Robak Józef, Dr Rowid Henryk, Sienko Władysław, Sowa-Sorzewski Roman skarb., Szado Józef Br.

Działalność Komisji krakowskiej poszła w kierunku odbudowy Ognisk i konsolidacji rozbitego i zniszczonego wojną nauczycielstwa. Trzeba dodać, że pierwsze miesiące i lata Odrodzonej Ojczyzny były bardzo ciężkie, albowiem zniszczenie wojną pozostawiło swe skutki, które organizacyjną pomocą łagodzić należało przez tworzenie kooperatyw, spółdzielni, wyszukiwanie źródeł nabycia środków pierwszej potrzeby.

Odbudowa warsztatów pracy, szkół, pomocy naukowych, zaopatrzenia Nauczycielstwa i młodzieży w potrzebne środki naukowe i wytyczne pracy były główną troską Komisji krakowskiej, która podawaną inicjatywę przez ś. p. Juljana Smulikowskiego, wiceprezesa Związku, podchwytywała i wprowadzała w życie. Nie było powiatu, nie było większego Ogniska w woj. krakowskiem, któreby nie miało swej kooperatywy, składnicy, kasy samopomocy. Ta pomoc koleżeńska ściągała w szeregi organizacji dotychczas na boku stojące nauczycielstwo i wytwarzała harmonijne towarzyskie współżycie.

Mimo rozlicznych zajęć i wyjazdów Komisja opiekowała się wydawnictwem i administracją Głosu Nauczycielskiego i Ruchu Pedagogicznego. Wakacyjne kursy uniwersyteckie w Zakopanem i na Pomorzu (Puck, Wejherowo) pod kierownictwem Dr Rowida miały swą siedzibę w działalności Komisji.

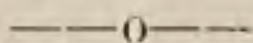
Pierwszy „Dom Zdrowia", kolonje nauczycielskie w Zakopanem, Bukowinie, Krynicy, liczne krajoznawcze wycieczki po Polsce, rozbudowa hurtowni druków, przyborów szkolnych, drukarni Sarmacja - Szkolnica, pomoc dla wdów i sierot, Bursa dla dzieci nauczycielskich, Pomoc Doraźna na wypadek śmierci, to skromny, a jednak widoczny dorobek, do którego walnie przyczyniła się zapobiegliwość i wysiłki Komisji krakowskiej.

Ale poza strawą materjalną Komisja nie zapomina i o strawie duchowej, o dokształcaniu środowiska, wśród którego nauczyciel pracuje przez zainicjowanie pracy oświatowej i społecznej pozaszkolnej i dokształcania dla nowej szkoły polskiej samego nauczyciela. Przeglądając sprawozdania z lat ubiegłych, znajdziemy niezliczoną ilość kursów i zebrań, które wlewały nowego ducha i dawały nowe środki i metody do pracy zawodowej. Musimy w tem miejscu zaznaczyć, że inicjatywa i wysiłek Komisji i Nauczycielstwa związkowego znajdowały u Władz Szkolnych współdziałanie, pomoc, opiekę i uznanie.

W listopadzie 1924 r. Zarząd Główny zamianował Wł. Sienkę przewodniczącym Komisji krakowskiej. Funkcję tę pełnił kol. Sienko do kwietnia 1928 r. Po nim objął przewodnictwo ś. p. Jan Ciężobka.

W r. 1929 Komisje na podstawie nowego statutu zostały przekształcone na Zarządy Okręgowe, w których przewodniczący nie byli mianowani przez Zarząd Główny, ale wybierani corocznie na Zgromadzeniach Okręgowych.

W listopadzie 1929 r. został pierwszym przewodniczącym Okręgu z wyboru ś. p. Jan Ciężobka, który zmarł 30 kwietnia 1930 r. Następnie przewodnictwo objął Walerjan Scisławski, a w r. 1932 — Władysław Sienko.

Jeżeli do wstępu do sprawozdania wzięliśmy tak długi, bo piętnastoletni okres sprawozdawczy, to uczyniliśmy to dlatego, żeby wykazać iż praca Zarządu Okręgu nie była łatwiejszą i wygodniejszą dawniej, niż dzisiaj. Tak samo jak niegdyś, praca

nasza i wysiłek musi się opierać na zorganizowanej i świadomej celu jednostce, która własny interes musi podporządkować interesowi grupy, a przez nią interesowi ogólnemu całej zbiorowości społecznej, jakiem jest Państwo. I dlatego w tych przełomowych czasach, w których tworzą się nowe ustroje, nowe poglądy na życie jednostki i grupy, a przewracają dotychczas uświęcone tradycją i historją zasady — Nauczyciel, jako przewodnik społeczny, nie może czekać.. aż życie po nim przejdzie — lecz je wyprzedzać, musi w Organizacji znaleźć to wszystko, co jest dla niego nietylko zbroją, chroniącą go od uderzeń losu, ale i podnietą, dającą Mu zdolność, wytrwałość i możliwość osiągnięcia całkowitego zwycięstwa.

Rozumiejąc tak pojęty ideał Nauczyciela Wychowawcy Społecznika i rolę Organizacji naszej, Związku Polskiego Nauczycielstwa, pracę naszą w Zarządzie Okręgu prowadziliśmy w tym duchu, by Koleżanki i Kolegów ochronić przed razami i ciosami, jakie na Nich życie rzucało, a równocześnie zabiegami naszymi i wysiłkiem dodać Im hartu i otuchy, że w Gromadzie Wspólnej znajdą pomoc materjalną i duchową, która Im upaść nigdy nie pozwoli!

Oddając tych kilka słów i cyfr jako sprawozdanie z działalności Okręgu krakowskiego, witamy na wspólnym terenie organizacyjnym naszych Kolegów z Kieleckiego. Spodziewamy się, że wybrany nowy Zarząd Okręgu będzie się cieszył takiem zaufaniem i współpracą Ogółu Nauczycielstwa, jaka cechowała naszą dotychczasową działalność.

Skład Zarządu Okręgu.

Zjazd delegatów Ognisk i Oddziałów Państwowych na Zgromadzeniu okręgowem w dniu 2 czerwca 1932 r. powołał Zarząd Okręgu w następującym składzie:

Przewodniczący: Władysław Sienko, pow. Krakowski.
Zastępca przewodniczącego: Franciszek Inglot, m. Kraków.
Sekretarz: Roman Serkowski, m. Kraków.
Skarbnik: Henryk Schlenker, m. Kraków.

Członkowie Zarządu: Chrobak Józef, Biała: Pałka Stanisław, Bochnia: Gołąbek Józef, Brzesko: Kula Franciszek, Chrzanów; Fijaś Wiktor, Dąbrowa; Augustyn Józef, Gorlice: Mordawski Józef, Jasło: Klosiński Antoni, Kraków m.: Lubojemski Franciszek, Kraków pow.: Romański Franciszek, Kraków pow.: Skoczeń Franciszek, Limanowa: Jarmuła Józef, Mielec: Kurowski Józef, Myślenice: Bodziony Jakób, Nowy Sącz; Węgrzynek Piotr, Nowy Targ: Chędyński Henryk, Ropczyce: Bałut Jan, Tarnów; Wichman Władysław, Wadowice: Wielgus Franciszek, Wadowice; Palczewski Stefan, Żywiec.

Zastępcy: Hojak Stanisław, Kraków m.: Szkodziński Jan, Nowy Targ; Chysz Juljan, Ropczyce; Olszowski Władysław, Tarnów.

Komisja Rewizyjna.

Przewodniczący: Baścik Michał, czł. Główn. Kom. Rewiz.

Członkowie: Witek Stanisław, Bochnia; Jagielski Józef, Wieliczka.

Zastępcy: Kasprzyk Władysław, Jasło; Strzesak Józef, Tarnów.

Sąd Honorowy.

Przewodniczący: ś. p. Karol Balicki, Kraków m.

Sekretarz: Mag. praw Sidorowicz Feliks, Kraków pow.

Członkowie: Dobrowolska Anna, Kraków m.; Krzanowski Walery, Kraków m.; Ścieławski Walery, Kraków m. (zrezygn.).

Zastępcy: Kosiński Kazimierz, Brzesko; Rajmanówna Klementyna, Jaworzno; Wierzbicki Józef (jun.), Wieliczka.

Działalność organizacyjna.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Okręgu, wskutek niekorzystnych dla nauczycielstwa zmian, tak na terenie pracy szkolnej, jak i warunków materjalnych dużo pracy poświęcił interwencjom u władz; kilkakrotne delegacje Zarządu Okręgu w Kuratorjum, jak również bardzo częste interwencje osobiste lub pisemne w Inspektoratach szkolnych w sprawie przeniesień i zaszeregowania.

Praca organizacyjna, niezależnie od pracy na miejscu, polegała na obsyłaniu delegatami Okręgu, zebrań Oddziałów i Ognisk.

W okresie sprawozdawczym delegaci wyjeżdżali **do Oddziałów:** Tarnów 3 krotnie, Mielec 4, Biała 4, Dąbrowa 2, Jasło 2, Nowy Sącz 4, Żywiec 3, Gorlice 4, Limanowa 2, Brzesko 2, Wadowice 4, Myślenice 3, Kraków powiat 6, Bochnia 2, Chrzanów 2, Nowy Targ 3, Ropczyce 2; **do Ognisk:** Okocim 2, Pilzno 1, Kalwarja 1, Wadowice 1, Krościenko 1, Jordanów 1, Swoszowice 1; **do Okręgu** w Kielcach 3, Częstochowa 1, Pińczów 1, Sosnowiec 1 — razem 66 wyjazdów.

Na terenie Okręgu jest 4.470 członków w 80 Ogniskach, w 18 Oddziałach powiatowych.

Biała, przew. Chrobak Józef. Ogn. Biała 91 czł., Kęty 76, Oświęcim 80.

Bochnia, przew. Lewkowicz Franc., Bochnia 149, Mikluszowiec 27, Niepołomice 40, Trzciana 18, Wiśnicz Nowy 44.

Brzesko, przew. Nowak Stanisław, Brzesko 85, Czechów 40, Radłów 16, Szczurowa 36, Wojnicz 24, Zakliczyn 28.

Chrzanów, przew. Kula Franciszek, Alwernia 19, Chrzanów 68, Jaworzno 63, Krzeszowice 56, Szczakowa 22, Trzebinia 53.

Dąbrowa, przew. Szczepanówna Emilja, Dąbrowa 57, Wietrzychowice 12.

Gorlice, przew. Augustyn Józef, Biecz 12, Bobowa 22, Gorlice 111.

Jasło, przew. Breitmajerowa Alfreda, Brzostek 37, Jasło 126, Pilzno 37, Żmigród 21.

Kraków miasto, przew. Hojak Stanisław, 450.

Kraków powiat, przew. Lubojemski Franciszek, Branice 30, Czernichów 16, Kraków podmiejski 72, Liszki 23, Mogilany 18, Rybna 13, Skawina 52, Swoszowice 37, Wieliczka 113.

Limanowa, **przew. Górszczyk Antoni, Limanowa 147, Mszana Dolna 47.**

Mielec, przew. Jarmuła Józef, Borowa 22, Mielec 47, Padew Nar. 25, Przecław 22, Radomyśl Wielki 21.

Myślenice, przew. Gorączko Stanisław, Dobczyce 68, Jordanów 54, Myślenice 104, Zawoja 16.

Nowy Targ, przew. Mróz Stanisław, Czarny Dunajec 32, Jabłonka 23, Krościenko 19, Niedziecz 21, Nowy Targ 71, Zakopane 54.

Nowy Sącz, przew. Bodziony Jakób, Grybów 59, Krynica 33, Łącko 20, Nowy Sącz 154, Piwniczna 23, Podegrodzie 19, Stary Sącz 32, Tęgoborze 15.

Ropczyce, przew. Markiewicz Stanisław, Dębica 78, Jaźwiny 22, Ropczyce 29, Sędziszów 33, Wielopole Sk. 18.

Tarnów, przew. Olszowski Władysław, Tarnów 217.

Wadowice, przew. Zięba Franciszek, Andrychów 61, Brzeźnica 23, Kalwarja 54, Maków 25, Wadowice 85, Zator 59.

Żywiec, przew. Mróz Kazimierz, Jeleśnia 33, Milówka 72, Sucha 30, Żywiec 148.

Na terenie Okręgu jest 18 Kas Samopomocy, udziały 29.861 złotych, z obrotem 116.731 złotych, bibljotek 45, mających tomów 11.999, wartości 30.500 złotych.

Biuro Zarządu załatwiło pism w r. 1933 — 2.325, od 1. I. do 30. IX. 1934 — 2.140, razem 4.465, w tem spraw organizacyjnych 1.867, spraw porady prawnej 2.598.

Posiedzenia Prezydjum odbywały się regularnie co 2 tygodnie.

Posiedzenia Wydziału wykonawczego co 2 miesiące.

Zebrań Zarządu Okręgu 3.

Odpraw przewodniczących Oddziałów 2.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Okręgu 1.

Zarząd Okręgu wynajął nowy lokal, zakupił urządzenie i otworzył hotelik, z którego korzystają Koleżanki i Koledzy. Hotelik okazał się praktyczną koniecznością. Od 1. I. do 30. IX. 1934 r. nocowało 554 osoby.

Wskutek powodzi wielu Kolegów znalazło się w bardzo ciężkim położeniu, gdyż stracili cały swój majątek. Aby tym Kolegom pospieszyć z pomocą Zarząd Okręgu zapoczął akcję składkową, która opiera się na samopomocy koleżańskiej. W najbliższym czasie akcja ta zostanie zakończona.

Niezależnie od pracy Zarządu pracowały samodzielnie następujące sekcje: 1) Pedagogiczna, 2) Społeczno-oświatowa, 3) Kier. szkół, 4) Wczasów, 5) Pomocy doraźnej, 6) Nauczycieli szkół dokształcających, 7) Prasowa (Z. N. P.), 8) Wdów i sierót, 9) Burs i Opieki.

Sekcja Pedagogiczna.

Przewodniczący: Głębowicz Franciszek, zastępca: Karkoszka Jan, sekretarz: Jarczyk Kazimierz.

Okręgowa Komisja Pedagogiczna coraz więcej poszerza zakres swej działalności w pracy wychowawczej i dydaktycznej Z. N. P. na terenie Okręgu krakowskiego.

Sekcja ta obejmuje następujące referaty:

Konferencji rejonowych: Kol. Karkoszka Jan.

Humanistyka: Kol. Dr. J. Wagnerówna.

Matematyka: Kol. Krzystkowa Marja.

Geografja i przyroda: Kol. Dr. Gotkiewicz i Rokita Stan.

Śpiew: Kol. Kisza Jan.

Zajęcia praktyczne i rysunki: Kol. Łukacz Józef.

Wychowawstwo i samokształ.: Kol. M. Malenowska-Rewera.

Przy Sekcji zorganizowano Poradnię Pedagogiczną. Informuje ona w sprawach pedag, dydakt, bibljograficznych i samokształcenia, oraz pośredniczy w zakupnie odpowiednich podręczników i pism.

Od szeregu lat prowadzi Sekcja Kurs informacyjno instrukcyjny dla eksternów z programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego. W ubiegłym roku korzystało z Kursu 60 osób, które dojeżdżały do Krakowa co drugą sobotę. Obecnie zamierza Sekcja otworzyć takie kursy we wszystkich tych miastach, w których znajdzie odpowiednich prelegentów.

Sekcja obsyłała bardzo często zebrania nauczycielskie i konferencje swymi referentami.

Sekcja Społeczno - oświatowa.

Przewodniczący: Wiśniewski Władysław, zastępca: Liszka Stanisław, sekretarz: Hejmo Józef.

Działalność Sekcji polegała na udzielaniu informacji w sprawach akcji społeczno - oświatowej oraz na skomasowaniu pewnej określonej roboty na odcinkach organizacyj i stowarzyszeń. Instruowanie, pomoc oraz rejestracja pracy nauczycielstwa dały wybitne rezultaty, które zostaną podane w osobnym artykule w Z. N. P. Ostatnia statystyka pracy wykazała, że na terenie Okręgu działa 58 organizacyj i stowarzyszeń, w których nauczycielstwo nietylko że stanowi prawie w 90 procentach wybitnych pracowników, ale z własnej kieszeni opłaca zapomocą składek egzystencję tych organizacyj.

Przy współudziale członków Sekcji powstał Krakowski Związek Teatrów i Chórów Ludowych, oddający pracy oświatowej nieocenione usługi pod względem instruktorskim i wydawniczym.

Sekcja Kierowników Szkół.

Pod przewodnictwem Kol. Patyny Leona powstała Sekcja, która ma za zadanie informowanie Kolegów w sprawach administracyjnych i prawnych. Akcja została zapoczątkowana artykułem w Z. N. P. w miesiącu marcu.

Sekcja Wdów i Sierót.

Przewodniczący: Krzanowski Walery, sekretarz: Schlenker Henryk.

W okresie sprawozdawczym przyznała Sekcja zapomóg 74 rodzinom. Zapomogi te wynoszą od 10 do 15 złotych miesięcznie, niezależnie od jednorazowych zapomóg dochodzących do 50 zł.

Komisja Turystyczno - krajoznawcza.

Przewodniczący: Korzeniowski Aleksander, sekretarz: Szeliga Stefan.

W myśl okólnika Komisji Wczasów Nauczycielskich Zarządu Głównego Z. N. P. zorganizowaną została przy tutejszym Zarządzie Okręgu Komisja turystyczno - krajoznawcza, która po odpowiedniem ukonstytuowaniu, zabrała się do pracy, układając sobie odpowiedni program wycieczek, kolonij wypoczynkowych i kursów kulturalno - towarzyskich.

W czasie od 27. grudnia do 12. stycznia urządziła Komisja kurs wypoczynkowy kulturalno - towarzyski w Krakowie. Na kurs ten zjechała się dosyć poważna ilość osób z różnych dzielnic Polski. Przez szereg wykładów i zwiedzań zabytków sztuki zaznajomiono się z kulturą Krakowa. Zwiedzono również urządzenia techniczne, wzięto udział w zabawach towarzyskich, w widowiskach teatralnych i kinowych. Przez szereg aktualnych pogadanek, odczytów, dyskusyj rozwiązano wiele zagadnień tyczących się nowych programów naukowych. Czas spędzony na kursie upływał szybko podczas zajęć świetlicowych, gier i zabaw towarzyskich.

W czasie od 4. lipca do 2. sierpnia urządzono wycieczkę do Austrji i Szwajcarji. Uczestnikami tejże było nauczycielstwo z różnych okolic Polski, szczególnie z Warszawy i ze Lwowa. Zwiedzono szereg bardzo pięknych miejscowości, jak Wiedeń, Salzburg, Innsbruck, Bregenz, Salzkammergut, odbyto szereg wycieczek górskich jak Hafelkar - Nordketen, Grossglockner-Arlberg i t. d. Jeziorem Bodeńskiem urządzono szereg przejażdżek do Lindau - Konstacji a następnie Renem do Szafuzy (Schaffhausen), gdzie zachwycano się jednym z najwspanialszych wodospadów w Europie — wodospadem Renu. W jednej z najpiękniej-

szych miejscowości w Austrji w Velden nad Wörthersee urządzono **dwunastodniowy wypoczynek**, gdzie jak najmilej na kąpielach słonecznych i wodnych upływał czas wszystkim, rozkoszując się przepiękną pogodą w zapomnieniu o troskach codziennych ubiegłego życia szkolnego.

Bardzo miłą i pełną przyjemnych wspomnień była wycieczka po Polsce Wschodniej. Uczestnicy w nadzwyczaj miłym nastroju zwiedzili Warszawę, Lidę, Białowieżę, Wilno, Pińsk wraz z okolicą, Krzemieniec, Lwów, aby następnie w Worochcie, w tym polskim Meranie, odpocząć po słodkich trudach wycieczki i przeżywać, upajając się pięknem ziemi ojczystej. Nadmienić należy tutaj wielką ofiarność i bezinteresowność kochanych Kolegów z miejscowości zwiedzanych, którzy nie szczędzili trudów i mozołów, aby wycieczka ta udała się jak najlepiej, co w zupełności osiągnęli, zostawiając w sercach Koleżanek i Kolegów jak najmilsze wrażenia.

Kolonja wypoczynkowa nad Bałtykiem w Helu udała się w tym roku w zupełności. Piękna słoneczna pogoda, nadzwyczajna ciepłota wody napawała wszystkich kolonistów pełnią humoru i wesela, to też tłumnie zalegała się plaża helska, aby w ćwiczeniach, w kąpielach słonecznych i morskich szukać ukojenia i uspokojenia dla wyczerpanych pracą uczestników. Liczne wycieczki bliższe i dalsze, urządzane przez różne towarzystwa okrętowe, cieszyły się również udziałem nauczycielstwa - kolonistów. Przez cały czas wakacyjny przesunęło się przez Kolonję bardzo wiele nauczycielstwa związkowego, zatrzymując się po kilka lub kilkanaście dni.

Komisja zajmowała się również lokowaniem wycieczek przybywających do Krakowa i udzielała wyjaśnień w sprawach wycieczkowych.

Program wycieczek i kolonii w r. 1934/35, urządzonych przez Komisję Turyst.-Krajozn. Zarządu Okr. Z. N. P. Kraków.

1) W czasie od 26. grudnia do 2. stycznia wycieczka do **Paryża** — koszta około 350 zł.

2) 12-dniowa wycieczka do **Włoch** (Wenecja, Padwa, Florencja, Rzym, Neapol — koszta 395 zł

3) Świąteczny kurs wypoczynkowy (kulturalno - towarzyski) w Krakowie od 24. XII. 1934 — 2. I. 1935 (koszta 4 zł. dziennie od osoby).

4) Kolonja wypoczynkowa wraz z kursem narciarskim w **Bukowinie** w Tatrach — koszta 4 zł. za dzień.

5) W lipcu wycieczka **„Szlakiem Beskidu“** od Wisły aż po Worochtę (kolej, autobus, furmanki) — koszta około 150 zł.

6) 15-dniowa wycieczka po **Polsce Środkowej** (dalszy ciąg wycieczki po Polsce Wschodniej) — koszta około 150 zł.

7) 30-dniowa wycieczka wraz z wypoczynkiem po **Austrji, Szwajcarji i Włoszech** w lipcu — koszta około 650 zł.

8) Kolonja wypoczynkowa nad Bałtykiem w **Helu,** w czerwcu, w lipcu i w sierpniu — koszta 5 zł. dziennie.

Bliższe dane: Komisja Tur. - Kraj. Zarząd Okr. Z. N. P. — Kraków, Rynek 43. — Załączyć znaczek na odpowiedź.

Sekcja Pomocy Doraźnej.

Pomoc Doraźna przy Okręgu Związku Naucz. Pol. w Krakowie jest najstarszą instytucją ubezpieczeniową naszego Związku. Członkiem jej może być każdy członek Związku, który nadto ubezpieczyć może swą najbliższą rodzinę. Niskie wkładki, bo 65 gr. i tylko w razie śmierci członka, oraz natychmiastowa wypłata zasiłku pozostałej rodzinie, dobitnie świadczą o pożytku podobnej instytucji. Niski zasiłek mógłby być wobec naszej liczby łatwo uwielokrotniony, gdyby każdy, komu dobro rodziny nie jest obojętne, wpisał się na członka Pomocy Doraźnej. Zgłoszenia przyjmuje i wysyła wyciąg z regulaminu: Pomoc Doraźna przy Okręgu Związku Naucz. Polsk. Kraków, Rynek Gł. 43.

W roku 1933 zmarło 6 Członków Pomocy Doraźnej, przybyło 11 Członków, z końcem 1933 r. było czynnych 386 Członków.

Wypłacono 7 zasiłków po 200 zł., t. j. 1400 zł. — po:
ś. p. Kol. Munkaczy Antoninie, Kraków, zmarłej 17. XII. 1932 r.
ś. p. Kol. Przybysiu Janie, Naszacowice, zmarł. 28. I. 1933 r.
ś. p. Kol. Capik Marji, Uszew, zmarłej 14. V. 1933 r.
ś. p. Kol. Gałuchowskiej Marji, Jarosław, zmarłej 9. VI. 1933 r.
ś. p. Kol. Klusowej Oldze, Blizna, zmarłej 2. VII. 1933 r.
ś. p. Kol. Capiku Ludwiku, Uszew, zmarł. 10. VIII. 1933 r.
ś. p. Kol. Czerskim Stanisławie, Kraków, zmarł. 2. XII. 1933 r.

Strona czynna:

Pozostałość kasowa z r. 1932 . . .	131.65 zł.
Odsetki P. K. O. za r. 1932 . .	2.34 zł.
Wpłacone wkładki w r. 1933 . . .	1939.04 zł.
Razem . . .	2073.03 zł.

Strona bierna:

Wierzyciele	10.01 zł.
Zasiłki wypłacone	1400.00 zł.
Manipulacje P. K. O.	21.79 zł.
Korespondencje i administr. . . .	116.15 zł.
Saldo na r. 1934 . . .	525.08 zł.
Razem . . .	2073.03 zł.

Antoni Kłosiński, Przewodn. **Stefan Szeliga,** Sekr.

Sekcja Naucz. Szkół Dokształcających.

Przewodn. Haraschin Karol. Sekret. Twardosz Józef.

W okresie sprawozdawczym Sekcja współpracowała w sprawie programów, podręczników, zmiany nauki wieczornej na dzienną, oraz interwenjowała w sprawie zmian organizacyjnych Szkół dokształcających, jak również w sprawach personalnych Członków.

Sekcja prasowa.

W roku 1932 w maju ukazał się pierwszy zeszyt organu okręgowego Z. N. P. O celowości pisma świadczą nietylko uznania czytelników, ale także i inne organy okręgowe, które często powołują się na artykuły prawno-służbowe, lub też je przedrukowują. Pismo informuje w życiu organizacyjnem i służbowem.

Należy nadmienić, że artykułów pedagogicznej treści nie umieszczamy. Znajdzie je Czytelnik w bardzo bogatem i taniem wydawnictwie z różnych dziedzin Zarządu Głównego.

Od 1. V. 1933 r. do 24. V. 1934 r. wpłaciły:

Ogniska za prenumeratę .	4308.40	zł.
Za ogłoszenia . . .	861.20	zł.
Razem dochody .	5169.60	zł.

Wydatki:

Drukarnia i papier . .	3650.00	zł.
Redaktor odpow. . .	220.00	zł.
Administracja . .	220.00	zł.
Opłaty pocztowe . .	372.74	zł.
Ekspedycja . . .	169.50	zł.
Wydatki admin. . .	119.63	zł.
	4751.87	zł.
Saldo na czerwiec . .	417.73	zł.
Razem .	5169.60	zł.

Biuro porady prawnej.

Zarówno statutowy obowiązek obrony materjalnych, służbowych i obywatelskich praw członków Związku N. P., jak również pogorszenie się warunków pracy, obostrzenie przepisów o odpowiedzialności służbowej, a wreszcie szeroka działalność społeczna nauczycielstwa, wysunęła potrzebę zorganizowania przy okręgach Związku biur porady i pomocy prawnej.

Myliłby się ten, ktoby sądził, że Związek Nauczycielstwa Polskiego, który całkiem wyraźnie zdeklarował współpracę i współdziałanie z organami administracji szkolnej i samorządowej, który tak wybitnie zaznaczył się w tworzeniu szkolnictwa i jego programów, sprzeniewierzy się temu kierunkowi zajmując krytyczne, ale rzeczowe stanowisko w zakresie oceny tych wszystkich, którzy w stosunku do naszego zawodu, mają cośkolwiek do powiedzenia.

Stoimy bowiem i stać będziemy na stanowisku, że nie tylko obowiązkiem, ale zasadą naszą być musi, konieczność informowania o potrzebach szkoły i nauczyciela oraz zwracania uwagi na niedomagania w tym kierunku, konieczność interwencji w razie stwierdzonego niedopatrzenia lub mylnej o tych sprawach opinji, a wreszcie konieczność obrony w razie stwierdzonego pokrzywdzenia wynikłego z błędnej interpretacji odnośnych przepisów prawnych.

Tak więc, nawet wówczas, gdy interwenjujemy, gdy wnosimy memorjały i zażalenia, gdy skarżymy przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym, współdziałamy i współpracujemy z Władzami, albowiem wtedy dla naszego młodego ustawodawstwa stwarzamy komentarz, powodujemy właściwą wykładnię obowiązującego prawa i zniewalamy niższe instancje Władz szkolnych do właściwego korzystania z przepisów prawnych i ścisłego ich przestrzegania.

I wtedy nawet, gdy udzielamy obrony adwokackiej przed sądem lub obrony przed Komisjami dyscyplinarnemi współpracujemy z czynnikami administracji szkolnej albowiem: pomagamy czynnie do wykrycia objektywnej prawdy, bronimy naruszonej czci nauczyciela przez dostarczanie dowodów jego niewinności lub braku złej woli, wykrycie czego w postępowaniu czysto administracyjnem byłoby wykluczone, gdyż władze te nie dysponują odpowiedniemi do tego środkami i potrzebną egzekutywą.

Tylko w ogniu krzyżowych pytań przewodniczącego, rzecznika i obrońcy pod adresem świadków i w obliczu przysięgi, ujawni się nie tylko wykroczenie, ale tło na którem powstało, ale także wszystkie intrygi, które często z drobnego niedopatrzenia uczyniły występek służbowy.

To też naszem zdaniem i ten dział pracy związkowej jest nawskroś państwowy. Jest to praca wychowująca, umoral-

niająca i oczyszczająca środowisko pracy nauczyciela. Życie bowiem codzienne dowodzi, że wszędzie tam, gdzie wchodzi w grę człowiek, tam snuje się za nim możliwość wielu i to ciężkich omyłek. Oświetlenia przedstawicieli Władz, polegać zatem mogą na doryw czej ocenie lub przypadkowej obserwacji. Jesteśmy ponadto codziennymi świadkami, że na opinję właściwych czynników mogą też mieć wpływ błędne suggestje rozmaitych osób lub instytucji i to specjalnie, gdy chodzi o nauczyciela.

Zaradzić temu ma organizacja przez swoje biuro porady, organizacja, która dała aż nadto dużo dowodów, że i ona tak jak Władze pojmują dobro szkoły, jej wysoki rozwój jako pierwszorzędne zagadnienie państwowe.

To też w miarę sił i możności spieszymy z pomocą szkole i nauczycielowi, a ta porada i ta pomoc wyraża się w poważnem zestawieniu cyfrowem.

Pomocy i porady prawnej udzielaliśmy we wszystkich sprawach administracyjnych przed władzami szkolnemi, w sprawach dyscyplinarnych bez względu na ich tło przed Komisjami dyscyplinarnemi, w sprawach sądowych zaś o tyle, o ile one wynikały z pełnienia obowiązków służbowych, lub miały zasadnicze znaczenie dla interesów zawodu nauczycielskiego.

O ile chodzi o sposób załatwiania tych spraw, to był on czworaki, a mianowicie:

a) **ustnie** codziennie w godzinach od 5 do 7-mej, gdzie referent tych spraw przyjmował zgłaszających się po stwierdzeniu czy są oni członkami organizacji. Takich spraw załatwiono przeciętnie 6 dziennie, czyli że po odliczeniu niedziel i świąt zgłosiło się do biura porady około 2.500 osób.

b) Porady **pisemne** dostarczały członkom Związku wyczerpujących informacyj z powołaniem się na podstawę prawną. O ile zaś chodziło o odwołania lub ważniejsze podania, otrzymywali je członkowie w gotowej formie z uzasadnieniem na podstawie ustawy, dostarczonych dokumentów oraz zapodanych szczególnych okoliczności. Sprawy te unaocznia następująca tabelka.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło spraw.

1) różnych informacyj	552	9) koszta leczenia	23
2) interwencyj	247	10) dodatki mieszkaniowe	213
3) emerytalnych	345	11) nieobecność w sł. i urlopy	97
4) uposażeniowych	191	12) zwolnienie ze służby	21
5) zaliczenie lat	222	13) przywrócenie nab. praw	18
6) przeniesienia	190	14) zapomogi	45
7) dodatki ekonomiczne	57	15) sprost. up. emer.	59
8) zwrot kosztów podróży	209	16) kwalifikacje	109

Ogółem spraw takich załatwiono 2598, z czego przypada na województwo krakowskie 1568, na kieleckie 1030.

O ile chodzi o kieleckie to sprawy te rozbite na poszczególne powiaty przedstawiają się w następujący sposób:

1) Będzin	135	9) Olkusz	48
2) Częstochowa	89	10) Opatów	52
3) Iłża	53	11) Opoczno	58
4) Jędrzejów	54	12) Pińczów	68
5) Kielce	76	13) Radom	64
6) Końskie	67	14) Sandomierz	63
7) Kozienice	53	15) Stopnica	30
8) Miechów	69	16) Włoszczowa	51

c) O ile chodzi o obronę przed Komisjami dyscyplinarnemi to sprawozdanie nasze w tym kierunku jest bardzo obfite. Było spraw dość dużo i były sprawy ciężkie, trudne. Kilka z tych rozpraw trwały po 2 i 3 dni. W zestawieniu tabelarycznem było w roku sprawozdawczym spraw dyscyplinarnych:

1) wytoczonych 36, 2) umorzonych 4, 3) rozstrzygniętych 16, 4) w toku załatwienia 12, 5) w dochodzeniu wstępnem 4, 6) w Odwoławczej Kom. Min. 5, 7) rehabilitacje 2.

O ile chodzi o okręgi to na kieleckie przypada 14, zaś na krakowskie 2 — odbytych rozpraw.

Zapewne ciekawi Koleżanki i Kolegów wynik rozpraw.

Otóż w 3 tylko wypadkach proponowana przez rzecznika dyscyplinarnego kara została po przeprowadzonym przewodzie dyscyplinarnym w całej rozciągłości zastosowana w 2 wypadkach nastąpiło uwolnienie od winy i kary, zaś w 11 przypadkach została propozycja aktu oskarżenia poważnie złagodzona zarówno co do winy jak i co do kary. Oczywiście, że jeżeli obwiniony zamiast 4, 5 czy 6, a nawet jak był przypadek 7 stopnia otrzymuje karę 1 lub 2 stopnia to trzeba i to nazwać obroną skuteczną.

Trzeba w tem miejscu zastrzec się, że obrona nie ma na celu osłaniać występku obwinionego lub wpływać w kierunku tolerowania wykroczeń służbowych, ale musi i za wszelką cenę, dążyć do wyświetlenia prawdy i do przygwożdżenia tendencyjnych zeznań świadków w postępowaniu pierwiastkowem. Ponadto ma obrońca wydobyć wszystkie okoliczności łagodzące, wykorzystać przepisy ustawy i w ten, prawem przewidziany sposób pomagać obwinionemu.

d) Kilka spraw oparło się o sądy, gdy chodziło o oczyszczenie koleżanki czy kolegi z ciążących na nich zarzutów obrażających ich cześć lub gdy wymagało tego dostarczenie dowodu niewinności dla Władz, a wreszcie gdy popadł on w konflikt z prawem na tle pracy społecznej.

Spraw takich było 8. — Wszystkie przeprowadzone z wynikiem dodatnim.

Cztery sprawy rozgrywały się przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym z czego 3 załatwione są pomyślnie, jedna z nich czeka na rozstrzygnięcie. Są to sprawy zasadnicze, uposażeniowe, mające znaczenie dla ogółu nauczycielstwa.

W 3 wypadkach odnosiliśmy się do łaski Prezydenta Rzeczypospolitej. Jedna sprawa pomyślnie rozstrzygnięta, 2 jeszcze niezałatwione.

Brak miejsca nie pozwala na omawianie ważniejszych ze spraw poruszonych, dlatego poprzestajemy na końcowej uwadze, a mianowicie:

1) We własnym interesie należy ze sprawą zgłaszać się jak najwcześniej, w tym momencie kiedy drogą interwencji da się ona załatwić, a nie czekać aż przybierze nieoczekiwany obrót. 2) Pierwsze stadjum załatwienia wszelkich spraw znajduje się w inspektoracie szkolnym i tam należy kierować interwencje ze strony oddziału powiatowego Zw. N. P. 3) Każdą sprawę zgłaszaną pisemnie należy wiernie opisać i kierować do Okręgu za pośrednictwem Ogniska czy Oddziału Powiatowego, który wyrazi o niej swoje zdanie i poda czy i z jakim skutkiem interweniował na terenie inspektoratu szkolnego. 4) Przyjeżdżający muszą we własnym interesie mieć bezwarunkowo legitymację swojego Ogniska. 5) W razie przyjazdu na niedziele lub święto należy o tem uprzednio zawiadomić Zarząd Okręgu, aby referent był w biurze. 6) Wszelkie odwołania, przy których obowiązuje termin, należy przesyłać do nas natychmiast, a na otrzymanem orzeczeniu zaznaczać datę doręczenia.

Franciszek Inglot
doradca prawny

Zamknięcie rachunków Zarządu Okręgu

za czas od 1 stycznia 1933 do 31 grudnia 1933.

Saldo z r. 1932	81	zł. 35	gr.
Zarząd Główny	9464	„ —	„
Z. Gł. dla Sekcji Naucz. . . .	100	„ —	„
Okręg kielecki	1080	„ —	„
Opłaty kancelaryjne	779	„ 80	„
Niedobór	532	„ 10	„
Razem . .	12037	zł. 25	gr.

Czynsz wraz z podatkiem . .	705 zł.	60 gr.
Opał i światło	576 „	25 „
Obsługa i świadczenia socjalne .	603 „	56 „
Poczta, telefon i t. p.	810 „	90 „
Radca prawny i sekretarz . .	2150 „	— „
Pomoc kancelaryjna . . .	1938 „	51 „
Materjały piśmienne i druki . .	408 „	93 „
Prenumerata dzienników Ustaw .	44 „	— „
Podróże i lustracje	1061 „	15 „
Posiedzenia Zarządu Okr. . .	654 „	50 „
Zjazd Okręgowy	542 „	80 „
Sekcja Muzyczna	100 „	— „
Remont lokalu	263 „	— „
Inwentarz hoteliku	2138 „	20 „
Drobne	39 „	85 „
Razem . .	12037 zł.	25 gr.

Henryk Schlenker skarbnik

Serkowski Roman
sekretarz

Sienko Władysław
przewodniczący

Protokół Komisji Kontrolującej.

Komisja Kontrolująca stwierdza po stronie dochodów 11.505 zł. 15 gr., a po stronie wydatków 12.037 zł. 25 gr., a więc niedobór wynosił 532 zł. 10 gr. Niedobór nie jest wynikiem złej gospodarki, lecz poniesionych wydatków na urządzenie nowego lokalu i pokoju noclegowego dla nauczycielstwa na ogólną kwotę 2.138 zł. 20 gr. co nie było przewidziane budżetem.

Załączniki po stronie wydatków odpowiadają ściśle pozycjom księgi kasowej, natomiast wyrażamy życzenie, by również i załączniki przychodowe były podobnie jak rozchodowe składane.

Fundusze własne.

Saldo z roku 1932 . . .	1698 zł.	85 gr.
Odsetki za rok 1933 . . .	47 „	77 „
Saldo 31. XII. 1933 . . .	1746 zł.	62 gr.

W dniu 23 maja 1934 fundusz ten po pokryciu wydatków na fundusz stypendyjny im. ś. p. J. Smulikowskiego 100 zł., oraz wieńca w kwocie 89 zł. 94 gr., wynosi w dniu dzisiejszym 1.556 zł. 68 gr.

Bilans zamknięcia za rok sprawozdawczy:

Wartość ruchomości według inwentarza	5776 zł.	51 gr.
Fundusz Sierocińca	226 „	80 „
Saldo z 31. XII. 1933	1746 „	62 „
Razem . .	7749 zł.	93 gr.

Na szkolę im. prezesa St. Nowaka zebrano kwotę 733 zł. 5 gr., którą przekazano szkole w Padwi Narodowej pow. Mielec.

Komisja Kontrolująca stwierdza, że praca Zarządu Okręgu w roku sprawozdawczym była owocna i celowa w dziale administracji wewnętrznej, organizacyjnej i porady prawnej.

Komisja Kontrolująca stawia wniosek Walnemu Zgromadzeniu o udzielenie absolutorjum Zarządowi Okręgu z rachunków i działalności za rok sprawozdawczy.

W Krakowie, dnia 24 maja 1934.

Członkowie:
Jagielski Józef
Witek Stanisław

Przewodniczący:
Michał Baścik
członek Kom. Rew. Zarz. Gł.

Zebranie okręgowe

Okręgu krakowskiego Związku N. P. odbędzie się we czwartek 1 listopada 1934 r. w sali **Starego Teatru** — Kraków, ul. Jagiellońska 1 o godzinie 9 rano, z następującym porządkiem obrad: Zagajenie. — Dyskusja nad sprawozdaniem. — Absolutorjum dla ustępującego Zarządu.

Po zgromadzeniu Okręgu krakowskiego — odbędzie się w tym samym lokalu o godzinie 11 — zwołane przez Zarząd Główny zebranie wspólne Okręgu kieleckiego i krakowskiego.

Ogniska i Oddziały z terenu Okręgu krakowskiego dokonają wyboru Delegatów na Zebranie okręgowe i wykazy Delegatów nadeślą do 28 października 1934 r. do Z. O. Kraków, Rynek gł. 42.

Koledzy, reflektujący na noclegi w Krakowie zechcą się zgłosić piśmiennie na tydzień przed Zgromadzeniem podając dzień, na który należy nocleg przygotować.

Serkowski Roman
sekretarz

Sienko Władysław
przewodniczący

Cena oddzielnego zeszytu 30 gr.

Wydawca: Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polsk.
Redaktor odpowiedzialny: Ścisławski Walery.

Zakłady Graficzne „STYL", Kraków, Krupnicza 6. Telef. 111-02.